

Преимущества бинарного доклада связаны не только с проработкой большего объема материала и рассмотрением проблемы с разных точек зрения. Такой доклад привлекает внимание участников семинара, он не остается незаметным и размытым. Бинарный доклад также лучше воспринимается слушателями, поскольку позволяет преодолеть монотонность, выделить основные моменты, основные смысловые куски. Как правило, содокладчики лучше отвечают на вопросы.

Все эти принципиальные преимущества бинарных докладов надо еще суметь использовать. Для того чтобы привести их в действие, необходимо приложить дополнительные усилия по сравнению с обычной подготовкой к занятиям. Очень важно в данной ситуации определить психологическую совместимость содокладчиков.

Зачастую есть потребность в кратком сценарии выступления.

Вступление в действие каждого из содокладчиков должно быть мотивировано самим содержанием доклада. Желательно, чтобы свободный от выступления в данный момент партнер не просто ожидал очереди, перечитывая свою долю текста, а максимально помогал выступающему, демонстрируя, например, сопровождающие схемы либо просто внимательно слушая собеседника, выражая интерес к услышанному. Следует признать, что пока не все эти вопросы отработаны методически. Скорее они решаются на интуитивном уровне.

Хочется надеяться, что эта форма работы получит широкое распространение, сделает еще более разнообразным наше каждодневное обучение, принесет свою неповторимую изюминку в процесс обучения.

И.И. Навасельцава

БДЭУ (Мінск)

РОДНАЯ МОВА ЯК АСНОВА НАЦЫЯНАЛЬНА-КУЛЬТУРНАЙ САЦЫЯЛІЗАЦЫІ СТУДЭНТА

Сучасная канцэпцыя гуманітарнай падрыхтоўкі спецыялістаў заснавана на сусветнай гуманітарнай тэндэнцыі захавання і развіцця нацыянальна-культурных асаблівасцей. Менавіта нацыянальная свядомасць чалавека дэманструе яго ўласную культуру, нацыянальны соцыум. Чалавек жыве ў свеце дуалізму, знаходзіцца на перакрываванні духоўнага і фізічнага, касмічнага і зямнога свету. Разглядаючы пытанне нацыянальнага ў культуры свету, Г. Гачаў зазначае, што кожны народ бачыць адзіны лад быцця (інтэрнацыянальны) у асаблівай пракцыі — нацыянальным вобразе свету. Беларусь знаходзіцца на скрыжаваннях Еўропы, з'яўляецца своеасаблівым мастом паміж Захадам і Усходам, паміж рускай культурай з моцнымі ўсходнімі элементамі і заходнееўрапейскай.

Сёння асаблівую актуальнасць набылі праблемы, звязаныя з пошукамі чалавекам аналогій сваёй асобы і душы ў формах знешняга свету,

асэнсаваннем самакаштоўнасці жыцця, поглядам на чалавечую асобу як на самамэту. Аснова любога грамадства — духоўнасць нацыі, яе маральна-культурныя каштоўнасці. Для станаўлення і развіцця асобы неабходны сфарміраваныя веды па пытаннях нацыянальнай мадэлі свету, сутнасці нацыянальнага светаўспрымання, таму адной з асноўных задач сучаснай педагогікі з'яўляецца выхаванне сацыяльна паўнацэннага грамадзяніна, нацыянальнага інтэлігента.

Фарміраванне ў свядомасці моладзі павагі да нацыянальных самабытных духоўных каштоўнасцей — адна з асноўных задач, вырашэнню якой спрыяюць заняткі роднай мовай, бо менавіта на яе аснове і адбываецца нацыянальна-культурная сацыялізацыя чалавека.

Правадзенне гутарак, прэзентацый, імпрэз, праца студэнтаў над выкананнем заданняў з элементамі навуковых даследаванняў на тэмы «Невербальны кампанент у структуры рэкламнага тэксту», «Этнастэрэатыпы ў мове і маўленні», «Нацыянальны адметнасці этыкету маўлення», «Песняю песень у сэрцы — Радзіма»; «Калі мы спадчыны бацькоў пачнём цурацца, то можна ў памяці якаў без імені застацца»; «Беларуская мова ў свеце»; «Не пагарджаць святым сваім мінулым, а заслужыць яшчэ і вартым быць яго»; «Дружба славянскіх моў і літаратур»; «Слова — галоўны сродак зносін?»; «Для справы міру трэба ўсім нам яшчэ мацней любіць зямлю»; «На радзіме маёй — праз вярсту абеліскі»; «Традыцыі продкаў. Мы іх спадкаемцы?»; «Нацыянальная сістэма адукацыі як адна з найлепшых у Еўропе»; «XXI стагоддзе — стагоддзе гуманітарнай культуры?», «Беларускі нацыянальна-культурны феномен у моўнай прасторы і тэксце» развівае не толькі мысленне і маўленне студэнтаў, іх моўную прафесійную, лінгвакультуралагічную, сацыякультурную кампетэнцыю, але і спрыяе творчаму асобаснаму самавыяўленню кожнага студэнта, фарміраванню і выхаванню нацыянальнай самапавагі, абуджэнню імкнення да свабоднага карыстання роднай мовай на ўсіх узроўнях, жадання на ёй годна прадстаўляць у цывілізаваным свеце сваю нацыю, спрыяць яе далейшаму эканамічнаму і духоўнаму росквіту.

Канкурэнтаздольнасць сучаснага спецыяліста залежыць не толькі ад валодання будучай спецыяльнасцю, але ў многім вызначаецца і яго агульнай культурай, духоўным патэнцыялам, маральна-каштоўнасцімі арыенцірамі. Мэта вышэйшай школы — актывізацыя працэсу рэалізацыі патрэб асобы ў інтэлектуальным, культурным і маральным развіцці. Магчымасці вышэйшай школы ў вырашэнні гэтага пытання практычна неабмежаваныя. Яшчэ Якуб Колас зазначаў, што «справа выкладання — мастацтва». Гэтая тэза з'яўляецца вызначальнай і ў сучаснай метадыцы. У многім менавіта асоба выкладчыка, яго творчы падыход да выкладання свайго прадмета, неабякаваць да запатрабаванняў і праблем студэнтаў і прадвызначаюць, які плён на іх выхавання духоўнасці моладзі дасць работа выкладчыка-педагога.